

Bernard Tschumi
Χώρος - Γεγονότα - Κινήσεις

Θεωρία της Αρχιτεκτονικής

Κατερίνα Ριτζούλη, επίκ. καθηγήτρια TAM ΔΠΘ

Εισαγωγή στη Θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Μοντερνισμός: Χώρος στατικός

- Form follows function: Το κτίριο “εργαλείο”
- Ανοιχτό Σχέδιο και Ευελιξία
- Διαφάνεια: Γυαλί και χάλυβας
- Αφαίρεση: Απλές γεωμετρικές μορφές
- Ακεραιότητα του υλικού και της κατασκευής (η δομή είναι σημαντική και ορατή)

Εισαγωγή στη Θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Μοντερνισμός: Χώρος στατικός

- Form follows function: Το κτίριο “εργαλείο”
- Ανοιχτό Σχέδιο και Ευελιξία
- Διαφάνεια: Γυαλί και χάλυβας
- Αφαίρεση: Απλές γεωμετρικές μορφές
- Ακεραιότητα του υλικού και της κατασκευής (η δομή είναι σημαντική και ορατή)

Εισαγωγή στη Θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Μοντερνισμός: Χώρος στατικός

- Form follows function: Το κτίριο “εργαλείο”
- Ανοιχτό Σχέδιο και Ευελιξία
- Διαφάνεια: Γυαλί, χάλυβας κ.α.
- Αφαίρεση: Απλές γεωμετρικές μορφές
- Ακεραιότητα του υλικού και της κατασκευής (η δομή είναι σημαντική και ορατή)

Εισαγωγή στη Θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Μοντερνισμός: Χώρος στατικός

- Form follows function: Το κτίριο “εργαλείο”
- Ανοιχτό Σχέδιο και Ευελιξία
- Διαφάνεια: Γυαλί, χάλυβας κ.α.
- Αφαίρεση: Απλές γεωμετρικές μορφές
- Ακεραιότητα του υλικού και της κατασκευής (η δομή είναι σημαντική και ορατή)

Εισαγωγή στη Θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Μοντερνισμός: Χώρος στατικός

- Form follows function: Το κτίριο “εργαλείο”
- Ανοιχτό Σχέδιο και Ευελιξία
- Διαφάνεια: Γυαλί, χάλυβας κ.α.
- Αφαίρεση: Απλές γεωμετρικές μορφές
- Ακεραιότητα του υλικού και της κατασκευής (η δομή είναι σημαντική και ορατή)

Εισαγωγή στη Θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Robert Venturi

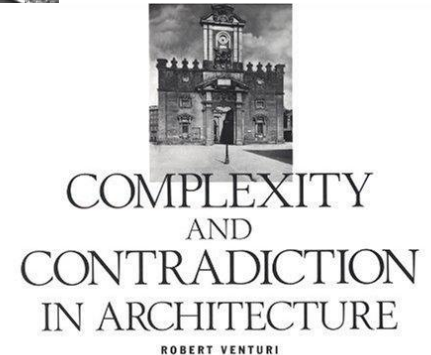
“Complexity and Contradiction”

- **Πολλαπλά επίπεδα νοήματος και ερμηνείας** - αντανάκλα την πολυπλοκότητα της ανθρώπινης εμπειρίας
- **Αντιφάσεις και αμφισημίες:** Ενσωμάτωση στον σχεδιασμό - δυναμισμός - βάθος
- **Ιστορική αναφορά:** Τα διακοσμητικά στοιχεία έχουν αξία στη σύγχρονη αρχιτεκτονική - παράδοση - κλασικισμός
- **Δημιουργία Εμπειριών μέσω της αρχιτεκτονικής**

η αρχιτεκτονική μπορεί να είναι ταυτόχρονα αντιφατική και εναρμονισμένη

...LESS IS A
BORE

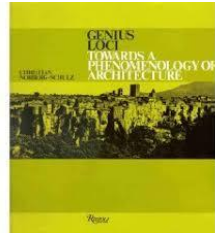
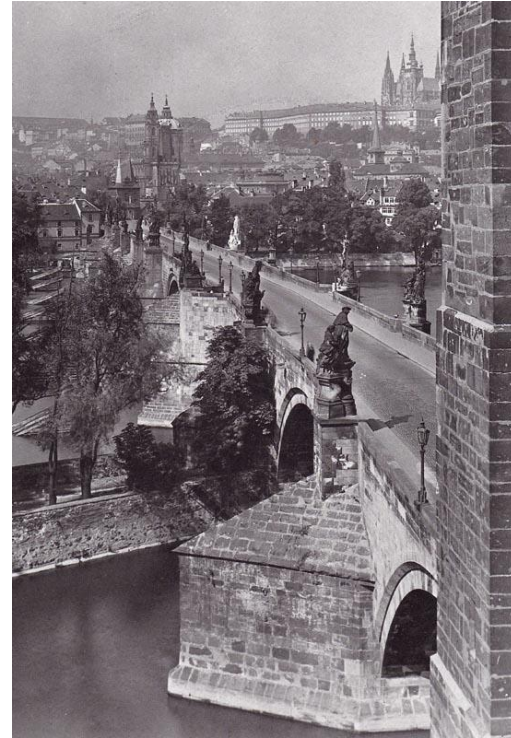

Εισαγωγή στη θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Christian Norberg Schulz - Genius Loci

Τόπος - νόημα - ατμόσφαιρα

- Τόπος: φυσικό, γεωγραφικό πλαίσιο, χαρακτηριστικά που τον κάνουν μοναδικό - νόημα - ανθρώπινες εμπειρίες
- Νόημα: Οι τόποι δεν είναι κενά δοχεία, αλλά φορτισμένοι με μνήμες, ιστορίες και συναισθηματικές αξίες
- Ατμόσφαιρα: Η ψυχολογική επίδραση που ασκεί το περιβάλλον στον άνθρωπο. Λεπτομέρειες όπως το φως, οι ήχοι, οι υφές των υλικών, όλα δημιουργούν συναισθήματα.

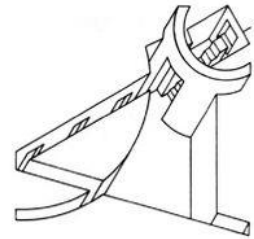
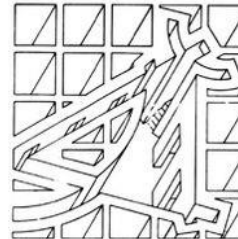
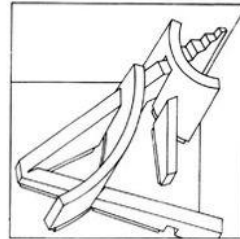

Εισαγωγή στη θεωρία του Bernard Tschumi: Χώρος, Γεγονότα και Κινήσεις

Bernard Tschumi:

Χώρος - γεγονότα - κίνηση

Οργάνωση και ανάλυση της χωρικής αλληλεπίδρασης με γεγονότα και κινήσεις

Η Θεωρία του **Tschumi**

- ❖ Ο Tschumi εξετάζει την αρχιτεκτονική όχι μόνο ως δομή αλλά και ως ένα **σύστημα γεγονότων και κινήσεων**
- ❖ Αποσύνδεση από την παραδοσιακή αντίληψη της αρχιτεκτονικής ως στατικού χώρου

<https://www.youtube.com/watch?v=GLnZRuCHwqg>

γεγονός - χώρος - κίνηση

BERNARD TSCHUMI

❖ Αρχιτέκτονας και θεωρητικός

❖ Το έργο του (The Manhattan Transcripts, Parc de la Villette)

❖ Η επιρροή του στον τομέα της αρχιτεκτονικής θεωρίας

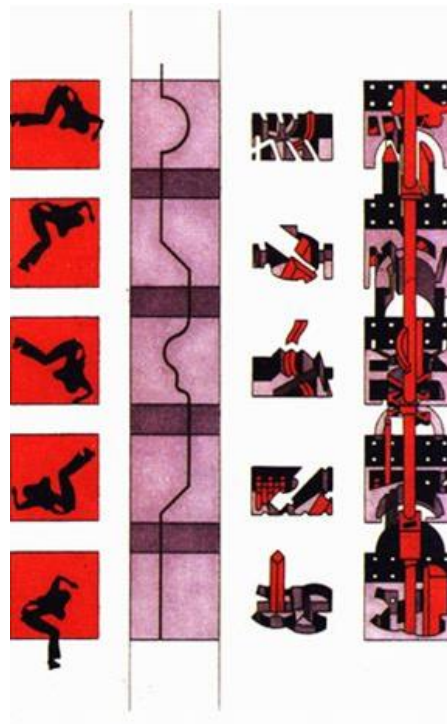

Γεννήθηκε το 1944 στη Λωζάνη της Ελβετίας και σπούδασε αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο του Cambridge.

Ο Tschumi υποστηρίζει ότι η αρχιτεκτονική δεν πρέπει να επικεντρώνεται μόνο στην αισθητική μορφή αλλά και **στον τρόπο που η κίνηση και τα γεγονότα μπορούν να αναδιαμορφώσουν την αντίληψή μας για τον χώρο**. Η αρχιτεκτονική του θεωρείται πρωτοποριακή για τη χρήση εννοιών από τον **κινηματογράφο και τον μεταμοντερνισμό**, εστιάζοντας σε ένα περιβάλλον όπου η λειτουργία και η μορφή συνδέονται αλλά δεν είναι προκαθορισμένες.

BERNARD TSCHUMI

- ❖ Αρχιτέκτονας και θεωρητικός
- ❖ Το έργο του (The Manhattan Transcripts, Parc de la Villette)
- ❖ Η επιρροή του στον τομέα της αρχιτεκτονικής θεωρίας

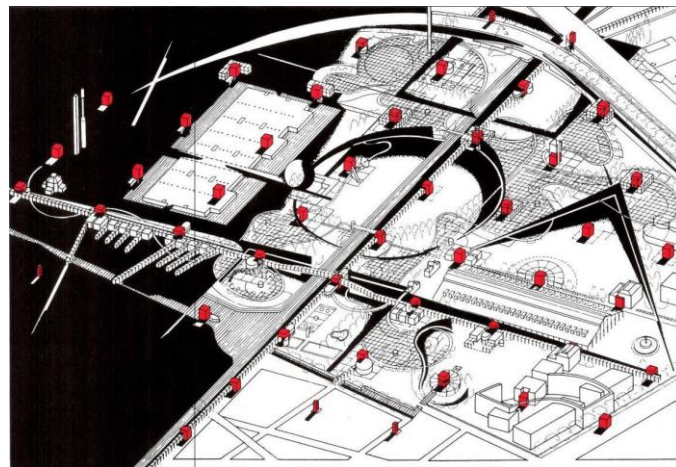
The Manhattan Transcripts (1976-1981): Το έργο αυτό είναι μια σειρά από θεωρητικά σχέδια που **αποδομούν τη συμβατική αντίληψη του χώρου**, εισάγοντας τις έννοιες του **γεγονότος και της κίνησης** ως αναπόσπαστα στοιχεία της αρχιτεκτονικής. Μέσω αυτών των "μεταγραφών", ο Tschumi αναλύει τη σχέση ανάμεσα στο φυσικό χώρο και στις δραστηριότητες των χρηστών.

BERNARD TSCHUMI

❖ Αρχιτέκτονας και θεωρητικός

❖ Το έργο του (The Manhattan Transcripts, Parc de la Villette)

❖ Η επιρροή του στον τομέα της αρχιτεκτονικής θεωρίας

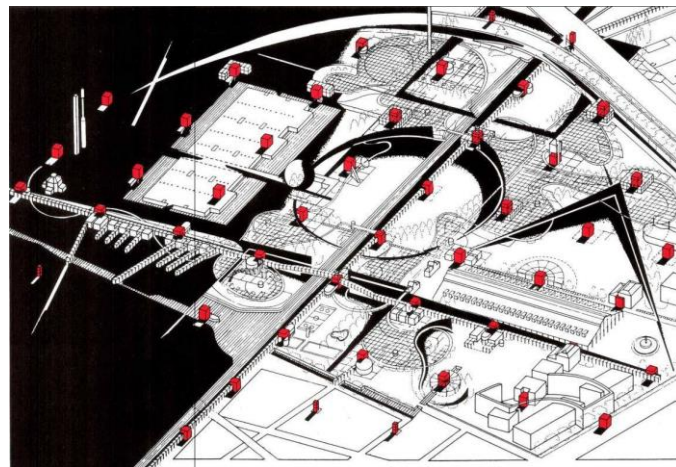
Όπως και στα Manhattan Transcripts, το Parc de la Villette σχεδιάστηκε με βάση την **συνέλιξη διαγραμμάτων**. Ο Tschumi χρησιμοποίησε τρία διαφορετικά "στρώματα" για να οργανώσει το πάρκο:

- Ένα δίκτυο **σημείων** (οι "follies" που λειτουργούν σαν σημεία ενδιαφέροντος).
- Ένα δίκτυο **επιφανειών** (ανοιχτοί χώροι, χλοοτάπητες, περιοχές δραστηριότητας όπου λαμβάνουν χώρα τα γεγονότα).
- Ένα δίκτυο **γραμμών** (μονοπάτια και ροές κίνησης που διασχίζουν το πάρκο).

Η συνέλιξη αυτών των στοιχείων δημιουργεί έναν χώρο όπου οι χρήστες έχουν διαφορετικές εμπειρίες και κατευθύνσεις.

BERNARD TSCHUMI

- ❖ Αρχιτέκτονας και θεωρητικός
- ❖ Το έργο του (The Manhattan Transcripts, Parc de la Villette)
- ❖ Η επιρροή του στον τομέα της αρχιτεκτονικής θεωρίας
 - Σύνδεση χώρου με γεγονότα
 - Οι χρήστες δημιουργούν οι ίδιοι τον χώρο ως καμβά- ο αρχιτέκτονας ενορχηστρώνει
 - νέες κινηματογραφικές μέθοδοι αναπαράστασης χώρου και χρόνου στην αρχιτεκτονική
 - Υπέρθεση: χώρου, κίνησης, γεγονότων ένας νέος τρόπος οργάνωσης χώρου.

γεγονός - χώρος - κίνηση

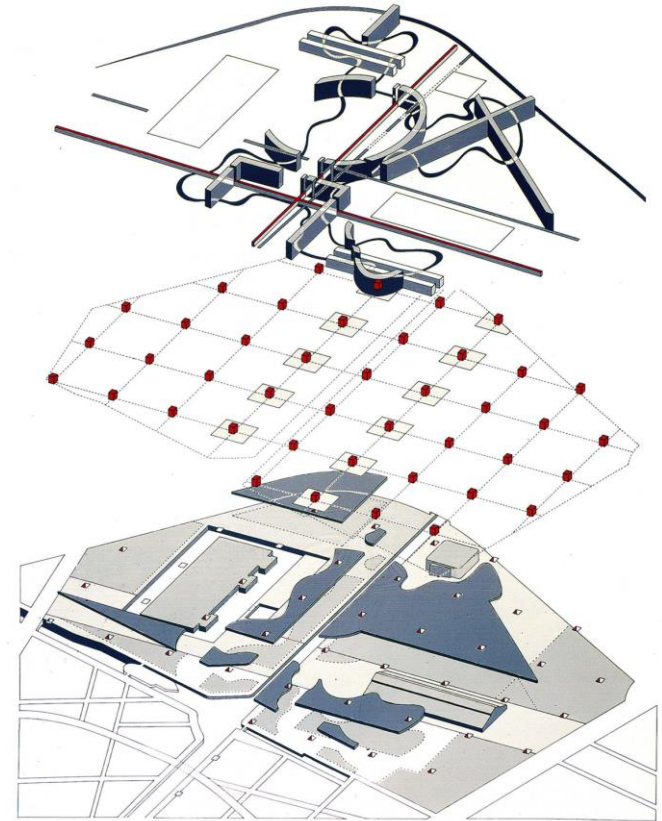
=

σημείο (follies) - επιφάνειες - γραμμές

Ο Χώρος ως Πλαίσιο για Γεγονότα

- ❖ Ο χώρος δεν είναι παθητικός αλλά ενεργός:
Τα γεγονότα είναι πράξεις που συμβαίνουν στον χώρο (κοινωνικά, πολιτικά, καθημερινά)
- ❖ Αναπαριστά τα περιβάλλοντα όπου εκτυλίσσονται τα γεγονότα.

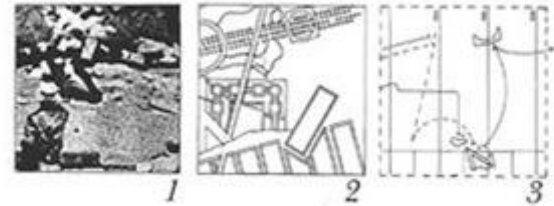
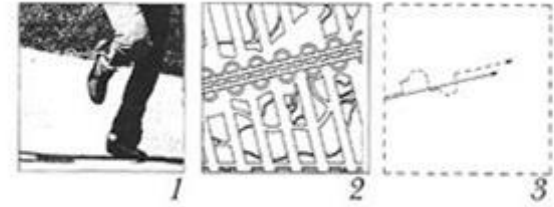
Παραδείγματα: Συναντήσεις, συγκρούσεις, καθημερινές πράξεις
- ❖ Πώς ο χώρος διαμορφώνει τις δραστηριότητες που συμβαίνουν εντός του: η αρχιτεκτονική τις ενσωματώνει και τις επηρεάζει

<https://www.youtube.com/watch?v=-bKSIIdyBhGo>

Η Σημασία των Κινήσεων

- ❖ Κινήσεις αναφέρονται στις πορείες και τις ροές ανθρώπων ή αντικειμένων
- ❖ Η αλληλεπίδραση με τον χώρο διαμορφώνει και διαμορφώνεται από τις κινήσεις
- ❖ Πώς οι κινήσεις επηρεάζουν τη σχεδιαστική διαδικασία

To really appreciate architecture,
you may even need to commit
a murder.

Architecture is defined by the actions it witnesses
as much as by the enclosure of its walls. Murder
in the Street differs from Murder in the Cathedral
in the same way as love in the street differs from
the Street of Love. Radically.

“Η αρχιτεκτονική
προσδιορίζεται τόσο από
τις δράσεις στις οποίες
γίνεται μάρτυρας, όσο και
από την περίκλειση των
τοιχών της.

Δολοφονία στον Δρόμο
διαφέρει από Δολοφονία
στον Καθεδρικό ναό, όπως
και ο έρωτας στον δρόμο,
διαφέρει από τον Δρόμο
του Έρωτα.

Ριζοσπαστικά.

MANHATTAN TRANSCRIPTS

γεγονός - χώρος - κίνηση

Τα Manhattan Transcripts είναι θεωρητικές προτάσεις που εκτελούνται μέσω του σχεδίου. Κατασκευασμένα μεταξύ 1976 και 1981 για διαδοχικές εκθέσεις, τα τέσσερα επεισόδια μεταγράφουν φανταστικά γεγονότα σε πραγματικές τοποθεσίες της Νέας Υόρκης:

Το **The Park** αποκαλύπτει μια δολοφονία στο Central Park-

το **The Street** (Διασχίζοντας τα σύνορα) καταγράφει την κίνηση ενός ατόμου που παρασύρεται μέσα από βίαια και σεξουαλικά γεγονότα στην Forty-second Street-

το **The Tower** (Η πτώση) απεικονίζει μια ιλιγγιώδη πτώση από έναν ουρανοξύστη του Μανχάταν-

το **The Block** απεικονίζει πέντε απίθανα γεγονότα που συμβαίνουν σε ξεχωριστές αυλές μέσα σε ένα οικοδομικό τετράγωνο.

Τα Transcripts του Tschumi προτείνουν ότι, πέρα από τις παραδοσιακές συμβάσεις αναπαράστασης, η αρχιτεκτονική κατοικεί στην υπέρθεση του χώρου, της κίνησης και των γεγονότων. Το **γεγονός**, ειδικότερα, είναι η παραστατική προέλευση της ίδιας της αρχιτεκτονικής, μέσω της οποίας ο Tschumi προτείνει μια αρχιτεκτονική της **διαφοράς και της αντίθεσης** αντί της **σύνθεσης και της ολότητας**.

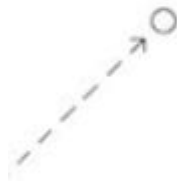
Οι αφηγηματικές τεχνικές -είτε εικαστικές είτε κινηματογραφικές- επικαλούνται την ικανότητα της μυθοπλασίας να παράγει μια εναλλακτική μορφή κριτικής.

THE MANHATTAN TRANSCRIPTS

- ❖ Παρουσίαση της βασικής ιδέας πίσω από τα Manhattan Transcripts (σχέση μεταξύ χώρου, γεγονότων, κινήσεων)
- ❖ Πώς ο Tschumi απεικονίζει την αρχιτεκτονική με μη παραδοσιακό τρόπο, μέσω σχεδίων και διαγραμμάτων

χώρος

κίνηση

γεγονός

THE MANHATTAN TRANSCRIPTS

- ❖ Τα Manhattan Transcripts διαφέρουν από τα περισσότερα αρχιτεκτονικά σχέδια, καθώς δεν είναι ούτε πραγματικά έργα ούτε απλές φαντασίες. Αναπτύχθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του '70 με στόχο να αποδώσουν μια αρχιτεκτονική ερμηνεία της πραγματικότητας. Για αυτόν τον σκοπό, χρησιμοποιούν μια ιδιαίτερη δομή που περιλαμβάνει φωτογραφίες που είτε κατευθύνουν είτε "παρακολουθούν" γεγονότα (μερικοί θα τα ονόμαζαν "λειτουργίες", άλλοι "προγράμματα"). Ταυτόχρονα, κατόψεις, τομές και διαγράμματα ορίζουν χώρους και υποδεικνύουν τις κινήσεις των διαφόρων πρωταγωνιστών που εισχωρούν στο αρχιτεκτονικό "σκηνικό".

- ❖ Ο ξεκάθαρος σκοπός των Transcripts ήταν να αποτυπώσουν στοιχεία που συνήθως απουσιάζουν από την παραδοσιακή αρχιτεκτονική αναπαράσταση, όπως η περίπλοκη σχέση μεταξύ των χώρων και της χρήσης τους, μεταξύ σκηνικού και σεναρίου, μεταξύ "τύπου" και "προγράμματος", μεταξύ αντικειμένων και γεγονότων. Ο σιωπηρός σκοπός τους σχετιζόταν με την πόλη του 20ού αιώνα.

χώρος

κίνηση

γεγονός

Χώρος και Γεγονότα - Συνδυασμοί

- ❖ Πώς τα γεγονότα συμβαίνουν μέσα στον χώρο και πώς ο χώρος αλλάζει μέσω των γεγονότων
- ❖ Παραδείγματα αρχιτεκτονικών χώρων που διαμορφώνονται από συγκεκριμένα γεγονότα

Ολυμπιακές Εγκαταστάσεις

π.χ. Στάδιο του Μονάχου - Frei Otto:
Εγκαταστάσεις σχεδιασμένες με επίκεντρο συγκεκριμένα αθλητικά γεγονότα, που αργότερα προσαρμόζονται για διάφορες δραστηριότητες και ανάγκες της πόλης.

<https://www.archdaily.com/615700/video-olympiapark-munchen-frei-otto>

Χώρος και Γεγονότα - Συνδυασμοί

- ❖ Πώς τα γεγονότα συμβαίνουν μέσα στον χώρο και πώς ο χώρος αλλάζει μέσω των γεγονότων
- ❖ Παραδείγματα αρχιτεκτονικών χώρων που διαμορφώνονται από συγκεκριμένα γεγονότα

Centre Pompidou (Παρίσι, Richard Rogers και Renzo Piano): Σχεδιάστηκε ως ανοιχτός και ευέλικτος χώρος που φιλοξενεί τέχνη, πολιτιστικά γεγονότα και κοινωνικές δραστηριότητες. Οι ανοιχτοί εσωτερικοί χώροι και οι εξωτερικές επιφάνειες επιτρέπουν συνεχή επαναπροσδιορισμό του χώρου ανάλογα με το γεγονός.

<https://youtu.be/0wzfftWIWFQ>

Τρεις Βασικές Διαστάσεις στο Έργο του Tschumi

1. Χώρος: Κατόψεις, τομές, αξονομετρικά
1. Γεγονότα: Στιγμιότυπα που συμβαίνουν στον χώρο (θεατρικά, βίαια, καθημερινά)
1. Κινήσεις: Ροές ανθρώπων, σχέσεις μεταξύ χώρου και κινήσεων

Κινήσεις και Ροές στον Χώρο

- ❖ Διάγραμμα ροής ανθρώπων ή αντικειμένων μέσα από τον χώρο
- ❖ Η επίδραση των κινήσεων στον σχεδιασμό και την αντίληψη του χώρου

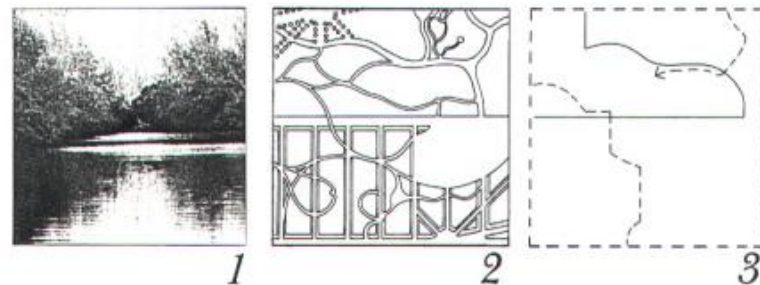
Η Αρχιτεκτονική ως Σειρά Γεγονότων

- ❖ Η αρχιτεκτονική δεν είναι μόνο κατασκευή αλλά και μία σειρά γεγονότων
- ❖ Η μεταβλητή φύση της αρχιτεκτονικής μέσα από την αλληλεπίδραση με τους χρήστες

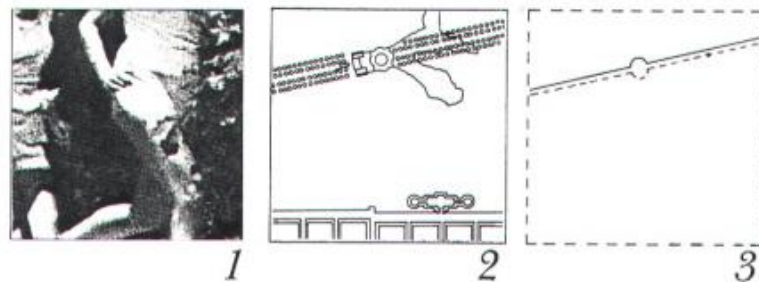
Ανάθεση του Project

❖ Επιλογή χώρου και ανάλυση με βάση τις έννοιες του Tschumi

- 1. ΓΕΓΟΝΟΣ απεικόνιση γεγονότων φωτογραφικά
- 2. ΧΩΡΟΣ Διάγραμμα κατόψεων,
- 3. ΚΙΝΗΣΗ διαγράμματα κινήσεων,

❖ Στόχος: Η κατανόηση του χώρου ως ζωντανό σύστημα αλληλεπίδρασης

Συμπεράσματα

- ❖ Η αρχιτεκτονική του Tschumi ανοίγει νέους δρόμους στην κατανόηση του χώρου
- ❖ Ο χώρος δεν είναι στατικός, αλλά μια σκηνή για γεγονότα και κινήσεις
- ❖ Σκεφτείτε δημιουργικά και κριτικά πέρα από τις παραδοσιακές αντιλήψεις για την αρχιτεκτονική!

1

2

FEW CLUES AT SCENE

Police, Galvanized Into Action at Midnight, Found Little on Which to Base Search.

CRIME STARTLED WORLD

News Spread Quickly and the Largest Detective Force in History Was Mobilized.

3

χώρος - γεγονός - κίνηση στο πλαίσιο της θεωρίας του Tschumi

1. Επιλογή και Φωτογράφιση του **Σεναρίου**

- ❖ Σενάριο: Επιλέγετε ένα συγκεκριμένο γεγονός ή δράση που θα εξελιχθεί σε έναν γνωστό χώρο (π.χ. το κτίριο αρχιτεκτονικής).
- ❖ Φωτογράφιση: Καταγράφετε φωτογραφικά τα γεγονότα, αποτυπώνοντας την δράση. Αυτή η φωτογράφιση πρέπει να απεικονίζει με σαφήνεια τις σημαντικές στιγμές της δραστηριότητας.

Kika - Pedro Almodovar 1993

χώρος - γεγονός - κίνηση στο πλαίσιο της θεωρίας του Tschumi

2. Απεικόνιση του Χώρου (Πλάνο)

- ❖ Σχεδιάζετε τον χώρο όπου εκτυλίσσεται το σενάριο. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω **κατόψεων, τομών ή τρισδιάστατων διαγραμμάτων**.

- ❖ Ο στόχος εδώ είναι να αναδειχθεί η μορφή του χώρου όπου διαδραματίζεται το γεγονός, όχι μόνο στατικά, αλλά και ως "σκηνικό" της δράσης.

The architect's belly
—
Peter Greenaway 1987

Playtime - Jacques Tati 1967

χώρος - γεγονός - κίνηση

στο πλαίσιο της θεωρίας του Tschumi

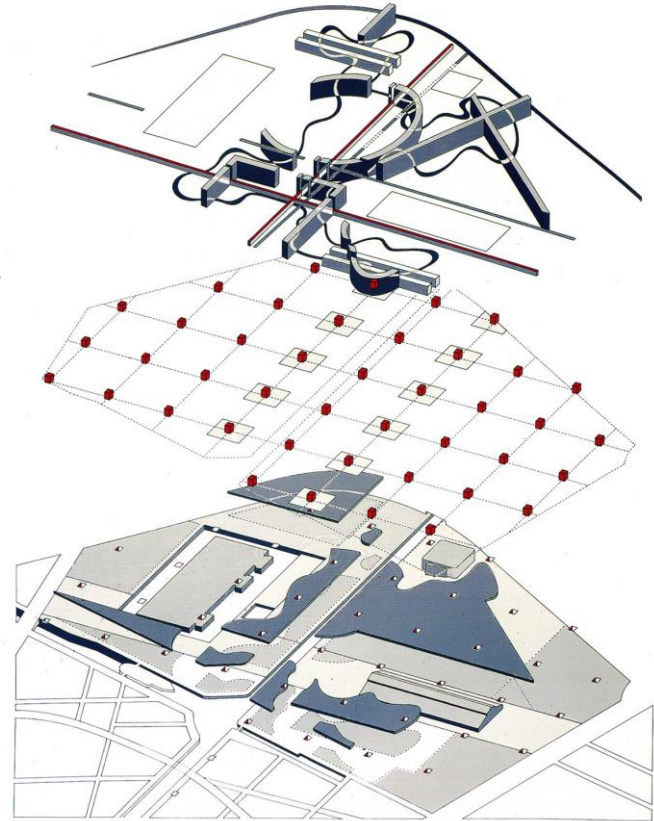
3. Σχεδιασμός των Κινήσεων

- ❖ Στο επόμενο βήμα, σχεδιάζετε τις κινήσεις των ανθρώπων ή αντικειμένων εντός του χώρου. Μπορεί να γίνει μέσω διαγραμμάτων ροής ή γραμμών που δείχνουν την πορεία της κίνησης.
- ❖ Οι κινήσεις πρέπει να απεικονίζονται δυναμικά, έτσι ώστε να συνδέονται με το χώρο και το γεγονός.

χώρος - γεγονός - κίνηση στο πλαίσιο της θεωρίας του Tschumi

4. Υπέρθεση των Σχεδίων

- ❖ Τα τρία αυτά στοιχεία (φωτογραφίες του γεγονότος, κατόψεις/τομές του χώρου, διαγράμματα κίνησης) μπορούν να παρουσιαστούν σε υπέρθεση, δηλαδή να τοποθετηθούν το ένα πάνω στο άλλο, όπως έκανε ο Tschumi.
- ❖ Η υπέρθεση βοηθά να αποτυπωθεί η σχέση μεταξύ του γεγονότος, του χώρου και της κίνησης. Εδώ, υπέρθεση δείχνει την αλληλεξάρτηση των τριών αυτών στοιχείων, κάτι που είναι κεντρικό στη θεωρία του Tschumi.

χώρος - γεγονός - κίνηση
στο πλαίσιο της θεωρίας του Tschumi

5. Τελική Παρουσίαση

- ❖ Θα παρουσιάσετε τα στάδια της δουλειάς σας, μια σειρά των τριών στοιχείων μαζί (γεγονότα - χώρος - κίνηση) ώστε να φανεί πώς συνδέονται μεταξύ τους.
- ❖ Μπορείτε επίσης να εξετάσετε πώς ο χώρος αλλάζει ή διαμορφώνεται από το γεγονός και τις κινήσεις που συμβαίνουν μέσα του.